

กระทู้ถามที่ ๔๙๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๘ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากช้างป่าบุกรุกพื้นที่ชุมชน บริเวณตำบลหมูสี ตำบลหนองน้ำแดง ตำบลโป่งตาลอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังต่อไปนี้

ด้วยเกิดปัญหาช้างป่าที่อาศัยในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ออกหากินนอกพื้นที่ป่าและบุกรุกพื้นที่ เขตชุมชนบริเวณตำบลหมูสี ตำบลหนองน้ำแดง ตำบลโป่งตาลอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และพื้นที่ใกล้เคียง ช้างป่าได้เข้าบุกรุกทำลายทรัพย์สินและพืชผลทางการเกษตร สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนเป็นอย่างมาก ปัญหาที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รับการแก้ไขมาเป็นระยะเวลานาน โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งที่แหล่งอาหารในพื้นที่ป่ามีน้อยทำให้ช้างป่าต้องออกหากินจนมาถึงเขตที่เป็นชุมชน นอกจากนี้ การที่ช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่ป่าและเดินบนเส้นทางถนนยังทำให้เกิดอุบัติเหตุโดนรถชนบ่อยครั้ง จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีมาตรการแก้ไขปัญหาจากการที่ช้างป่าเข้าบุกรุกทำลายทรัพย์สินและพืชผลทางการเกษตรของประชาชนเพื่อให้ประชาชนในชุมชนและช้างป่าไม่เกิดความขัดแย้งกันได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการที่ช้างป่าบุกรุกทำลายทรัพย์สินและพืชผลทางการเกษตรของประชาชนหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

ศิริสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย

จังหวัดนครราชสีมา

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๙๔ ร.

ของ นายศิริสิทธิ์ เลิศด้วยลาภ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย จังหวัดนครราชสีมา
เรื่อง การแก้ไขปัญหาผลกระทบจากช้างป่าบุกรุกพื้นที่ชุมชน บริเวณตำบลหมูสี ตำบลหนองน้ำแดง
ตำบลโป่งตาลอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

ข้าพเจ้า นายวรารุช ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีมาตรการแก้ไขปัญหาจากการที่ช้างป่าเข้าบุกรุก
ทำลายทรัพย์สินและพืชผลทางการเกษตรของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนและช้างป่าไม่เกิด
ความขัดแย้งกันได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเรียน ดังนี้

๑. พื้นที่ตำบลหมูสี ตำบลหนองน้ำแดง ตำบลโป่งตาลอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
มีพื้นที่อยู่ติดแนวเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

๒. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ดำเนินกิจกรรมการแก้ไขปัญหาช้างป่า
ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ โดยมีกิจกรรม
ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ดังนี้

- ปรับปรุงทุ่งหญ้าสำหรับเป็นแหล่งอาหารสัตว์ป่า จำนวน ๓,๑๙๙ ไร่
- ปลูกพืชอาหารช้าง จำนวน ๔๖๐ ไร่
- จัดทำแหล่งน้ำ ขนาด ๑,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๓ แห่ง
- จัดทำแหล่งน้ำ ขนาด ๑๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ แห่ง

๓. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้กำหนดแผนการจัดการแก้ไขปัญหาช้างป่า
ออกนอกพื้นที่อนุรักษ์บริเวณประชาชนในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๒
โดยมีกิจกรรมการแก้ไขปัญหาช้างป่าทั้งในพื้นที่ป่าอนุรักษ์และนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ดังนี้

๓.๑ แผนการดำเนินการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์

- สำรวจจัดทำฐานข้อมูลเพื่อดำรงความหลากหลายทางพันธุกรรม
- ปรับปรุงทุ่งหญ้าสำหรับเป็นแหล่งอาหารสัตว์ป่า จำนวน ๑๒,๖๗๖ ไร่
- ปรับปรุงบ่อน้ำเก่า (ขยายบ่อเดิม) จำนวน ๒ แห่ง
ขนาด ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร
- ปรับปรุงบ่อน้ำเก่า (ขยายบ่อเดิม) จำนวน ๑ แห่ง
ขนาด ๑๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

- การจัดทำและปรับปรุงแหล่งโป่ง จำนวน ๗๗ แห่ง
 - จัดทำหรือสร้างสิ่งกีดขวางป้องกันช้างป่า ระยะทาง ๔๑.๐๖ กิโลเมตร
ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์
 - สร้างเพนียดใหญ่ป้องกันช้างป่าในพื้นที่เสี่ยง ระยะทาง ๑ กิโลเมตร
- ๓.๒ แผนการดำเนินการนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์
- จัดตั้งชุดเฉพาะกิจเฝ้าระวังช้างป่า จำนวน ๑๔ ชุด
 - ฝึกอบรมเสริมสร้างและให้ความรู้แก่อาสาสมัครชุมชน จำนวน ๗ รุ่น
ในการเฝ้าระวังและผลักดันช้างป่ากลับคืนสู่ป่าธรรมชาติ
 - จัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังและผลักดันช้างป่า จำนวน ๗ เครือข่าย
กลับคืนสู่ป่าธรรมชาติโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - การประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้ และสร้างเครือข่ายข้อมูล
ในการเฝ้าระวังภัยจากช้างป่า
 - การจัดตั้งศูนย์รับแจ้งเหตุที่ได้รับความเดือดร้อนจากช้างป่า จำนวน ๗ จุด
 - การจัดฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๐ รุ่น
กับการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์และสัตว์ป่า
 - การส่งเสริมชุมชนในการป้องกันและลดผลกระทบ
จากช้างป่า
 - การจัดทำแหล่งศึกษาเรียนรู้ช้างป่า จำนวน ๔ แห่ง
 - การใช้เทคโนโลยีกล้องดักถ่ายสัตว์ป่าแบบส่งสัญญาณ จำนวน ๓๕ กล้อง
Real time ติดตามเฝ้าระวังและเตือนภัยช้างป่า

๔. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ได้ดำเนินการสำรวจ รวบรวมข้อมูล และศึกษาการปรากฏตัวของช้างป่าที่หากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งจากการใช้ข้อมูลสถิติช้างป่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จังหวัดนครราชสีมา พบช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ทั้งหมด ๕๑๖ ครั้ง โดยช้างป่าออกนอกพื้นที่ในตำบลหมูสีมากที่สุด จำนวน ๓๐๐ ครั้ง รองลงมาคือ ตำบลโป่งตาลอง จำนวน ๑๑๔ ครั้ง ตำบลหนองน้ำแดง จำนวน ๔๗ ครั้ง และตำบลอื่น ๆ จำนวน ๕๕ ครั้ง โดยร่องรอยและการปรากฏตัวของช้างป่า พบได้ทั้งช้างโทนและช้างฝูง โดยได้สร้างความเสียหายแก่พืชไร่ พืชสวน ได้แก่ กล้าย ข้าวโพด อ้อย มะพร้าว หมาก ขนุน มะม่วง มะละกอ และไม้ นอกจากนี้ ช้างป่ายังได้ทำลายและสร้างความเสียหายต่อสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์สร้างขึ้นเพียงเล็กน้อย ได้แก่ กำแพง เสาไฟฟ้า และรั้วลวดหนาม เป็นต้น กรณีช้างป่าออกนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อออกหากิน พืชผลทางการเกษตรของราษฎรที่มีพื้นที่เพาะปลูกอยู่ติดกับชายขอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง จึงได้กำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาจากการที่ช้างบุกรุกทำลายทรัพย์สิน และ

พีชผลทางการเกษตรของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนและข้างป่าไม่เกิดความขัดแย้ง โดยร่วมกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คำถามข้อที่ ๒

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีมาตรการช่วยเหลือเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการที่ข้างป่าบุกรุกทำลายทรัพย์สินและพีชผลทางการเกษตรของประชาชน หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

๑. การให้ความช่วยเหลือ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้นให้แก่ราษฎรที่ประสบภัยข้างป่าทำลายพีชผลทางการเกษตร โดยการจัดตั้ง “กองทุนช่วยเหลืออาหารข้างป่าแห่งประเทศไทย” ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ และตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการรับ การเก็บรักษาและการจ่ายเงิน “กองทุนช่วยเหลืออาหารข้างป่าแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๕” (ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๖) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การช่วยเหลือจากราคาพีชผลการเกษตร ในขณะนั้น และต้องเป็นพื้นที่มีเอกสารสิทธิตามกฎหมาย ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้พิจารณาให้ความช่วยเหลือแล้ว จำนวน ๔๒๒ ราย เป็นเงิน ๓,๙๙๘,๕๔๕.๙๐ บาท ขณะนี้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กำลังพิจารณาปรับปรุง แก้ไขระเบียบดังกล่าว พร้อมทั้ง ปรับเพิ่มหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเยียวยาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และให้ครอบคลุม กรณีบาดเจ็บ เสียชีวิต และความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากข้างป่าในอนาคต

๒. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จัดทำร่างระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการนำส่ง การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินเพื่อการอนุรักษ์ ป่าพันธุ์ และ บำรุงรักษาเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าและเขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อการอนุรักษ์สัตว์ป่าและรักษาไว้ซึ่งแหล่ง ที่อยู่อาศัย หรือแหล่งหากินของสัตว์ป่า หรือเพื่อการช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า พ.ศ. ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการคลัง

๓. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้มีคำสั่ง ที่ ๒๗๐๔/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือเยียวยา ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า โดยเมื่อวันศุกร์ที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการร่างหลักเกณฑ์และวิธีการช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากข้างป่าและกระทิง ซึ่งประกอบด้วย

๓.๑ แนวทาง เจื่อนไข หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินรายได้ในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสัตว์ป่า ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๐ (๘) โดยคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาร่างกำหนดหลักเกณฑ์ และคุณสมบัติผู้ที่สามารถขอรับเงินเยียวยา จากกรณีประสบปัญหาจากข้างป่าและกระทิง

๓.๒ วิธีการและรายละเอียดการจ่ายเงินช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่าและกระทิง โดยได้กำหนดอัตราการเยียวยา ได้แก่

- อัตราเงินให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่าและกระทิงกรณีบาดเจ็บและเสียชีวิต

- อัตราเงินให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่าและกระทิงกรณีได้รับผลกระทบต่อทรัพย์สินหรือพืชผลทางเกษตร

๔. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ประสานงานกับกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) เพื่อพิจารณาความเสียหายอันเนื่องมาจากช้างป่าเป็นภัยพิบัติ ให้สามารถได้รับความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แจ้งว่า การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีช้างป่าสามารถรับความช่วยเหลือ ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดได้ ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยขอให้หน่วยงานในพื้นที่ประสานการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติไปยังจังหวัดท้องที่โดยตรงทันที เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป